

nomiske Forhold, der er Grundlaget for Samfundet, saa maa dette forandres, og enhver Bevægelse, som ikke sætter sig dette til Formaal, er overflødig.

Kvindebladet betvivler, at Kvinderne skulle være paa Højde med Mændene i Fagdygtighed, og deri kan jeg give dem Ret; men hvis det er Bladets Mening, at Kvinderne skal vente med at stille sig Side om Side med Mændene i den økonomiske Kamp, til de staar paa Højde med disse i Fagdygtighed, da ser det bort fra den Udvikling, der mere og mere overflødig-gør faglig uddannede Arbejdere, efterhaanden som Storindustrien voxer.

Til Bladets Bemærkning om Kvindernes Dygtighed i Administration og Kundskaber, skal jeg kun sige: Hvis Kvinderne ikke besidder denne Dygtighed i saa høj Grad som Mændene, vil de lettere komme i Besiddelse deraf ved at staa sammensluttede med Mændene og tage Del i de Bestræbelser, der har givet Mændene deres Dygtighed; ti hvorfor opstiller ellers Kvinderne Kravet om personlig Ligestillelse med Mændene, hvis de ikke tror, at de er i Besiddelse af lige saa store Evner og Anlæg. Til Bladets sidste Bemærkning om, at der ingen Mening var i at gaa ind i en Fællesorganisation uden at have lige og direkte Indflydelse paa alle Omraader skal jeg kun gøre den Oplysning, at i de Fællesorganisationer, som jeg tilhører, har alle Medlemmer samme Ret uden Hensyn til, hvilket Køn de tilhører.

Katrine Christensen.

Svar til Katrine Christensen.

Naar man som jeg ønsker ad Lovgivningens Vej at kunne opnaa bedre Levekaar for den erhvervende Kvinde, saa maa jeg sætte politisk og kommunal Valgret i 1ste Række i det Arbejde, vi Kvinder udføre for vor egen Ret; ti det er jo klart, at en Forandring i de Love, som er Skyld i, at Kvindens Arbejde er saa slet lønnet, saa lidet værdsat, kun kan naas, naar Kvinderne selv kommer til at have Indflydelse paa disse Loves Affattelse; og dersom jeg var af Frk. Christensens Anskuelse, at vi intet kunde opnaa under vor nuværende Samfundsorden, vilde jeg aldrig mere røre mig til Arbejde i Kvindesagen; men lige saa lidt som jeg deler hendes Mening om *den overflødige Kvindebevægelse*, lige saa lidt er jeg af hendes Mening, at Paradiset er fundet ved helt og fuldt at slutte sig til Mændenes faglige Organisation.

Frk. Christensen mener, at den politiske Frihed hverken for Mænd eller Kvinder vil forandre Forholdet mellem Lønarbejder og Kapitalist og altsaa heller ikke bringe andre (bedre!) økonomiske Forhold for de arbejdende Kvinder.

Overfor denne Udtalelse vil jeg stille Frk. Christensen det Spørgsmaal: Hvorfor gør da Socialdemokraterne saa store (efter min Mening berettigede) Anstrængelser for at vinde Pladser i Folketing og Lands-ting?

Mon ikke fordi de ved Lovgivningens Vej vil sætte deres Kræfter ind paa at opnaa Reformen paa forskellige Omraader og ikke mindst paa det økonomiske?

Det er godt under de bestaaende Samfundslove i

Alvor og ved alle gode Midler at arbejde for, at den arbejdende Kvinde kan opnaa bedre Vilkaar, og ingen Kvinde, som mener det ærligt med Sorgen over hendes daarligt lønnede Arbejde, hendes hele undertrykte Stilling, tør lægge Hænderne i Skødet og sidde og vente paa den sociale Omvæltning, som sikkert (hvilket ogsaa jeg haaber) **engang** vil komme; nei, hun bør kæmpe under de givne Forhold for at fremhjelpe Kvindens Levekaar baade paa Haandens og Aandens Omraade.

Line Luplau.

Som Redaktør af »Kvindebladet« vil jeg endvidere tilføje, at naar »Hvad vi vil« har strøget Arbejdersagen af sit Program, var det af rent praktiske Hensyn. Det udelodes netop for yderligere at pointere *Kvindesagen*, ligesom for at sætte al vor Styrke paa først at løse os af de Lænker, som Mændene har smeddet os i, før vi bilde os selv og Samfundet ind, at vi kan være sideordnede Medarbejdere i det store sociale Spørgsmaal: *Arbejdersagen*. Og der er vist ikke mange, der har begyndt at arbejde for Kvindens Frigivelse, der ikke kan se, at de fleste Kvinder sover sødelig endnu i deres Lænker. At faa dem op af Søvn, faa Døre og Vinduer lukket op, saa de kan se sig selv og det Arbejde, der ligger for dem ude i Samfundet. Det er Bladets foreløbige Opgave.

At der er nogle enkelte Kvinder, der har været tidlig oppe og maaske er fremsynede og intelligente nok til at forstaa det dybe Samfundsspørgsmaal, se Nøden og Forurettelsen, ja maaske ogsaa skimte den solbeskinnede Sti, der fører til lykkeligere Samfundstilstande, det tvivler jeg ikke om; men disse enkelte har efter min Mening endnn større Forpligtelse til at blive tilbage for at vække de sovende, hjælpe de svage, styrke de vaklende, at *vi alle* samlede kan komme ind i det forjættede Land, hvor der er *lige Ret og Adgang for alle til Samfundets Gode*.

Johanne Meyer.

Kvinderetskongressen i Paris 1889.

»Congrès français et international du droit des femmes«. Paris (Dentu, éditeur) 1889. (279 store Sider).

Et Arsenal for enhver, der kæmper for Kvindesagen! Saaledes kan denne Beretning i Korthed betegnes.*)

Den Kongres, som fandt Sted i den prægtige »Geografi-Sal« ved Boulevard St. Germain, var i meget forskellig fra vore nordiske Kongresser. Her indledes hvert enkelt Spørgsmaals Forhandling af en udvalgt Taler, hvorefter Ordet gives frit, og man drøfter, for og imod, — tit meget interessant at høre paa i Øjeblikket, men som oftest uden blivende Udbytte,

*) Beretningen om den anden Kvindesagskongres i Paris (Juli 1889) er endnu ikke færdig, men ventes snart.